

Trafikutskottets betänkande 2025/26:TU2

Förenklad in- och uthyrning av skepp

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till ändringar i sjölagen, sjömanslagen, lagen om registrering av båtar samt mönstringslagen. Lagändringarna innebär att regelverk för in- och uthyrning av obemannade skepp, s.k. skeppslega, utökas och ändras. De lagändringar som utskottet tillstyrker innebär bl.a. en reglering av hur inhyrning av obemannade utländska skepp ska hanteras i det svenska fartygsregistret som utökas med ett skeppslegoregister. Därigenom kan utländska skepp under upplåtelseiden tillfälligt skifta till svensk flagg. Vidare medför lagändringarna bl.a. förtydliganden av tillsynsansvaret vid uthyrning av obemannade svenska skepp som under upplåtelseiden inte anses som svenska annat än i fråga om registrering, inskrivning av äganderätt, in-teckning och upplåtelse av pan-trätt.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 februari 2026.

Behandlade förslag

Proposition 2024/25:178 Förenklad in- och uthyrning av skepp.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut3

Redogörelse för ärendet4

 Ärendet och dess beredning.....4

 Propositionens huvudsakliga innehåll4

Utskottets överväganden.....5

 Regeringens lagförslag5

 Utskottets ställningstagande.....7

Bilaga 1

Förteckning över behandlade förslag.....9

 Propositionen9

Bilaga 2

Regeringens lagförslag10

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Regeringens lagförslag

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i sjömanslagen (1973:282),
2. lag om ändring i lagen (1979:377) om registrering av båtar,
3. lag om ändring i mönstringslagen (1983:929),
4. lag om ändring i sjölagen (1994:1009).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2024/25:178 punkterna 1–4.

Stockholm den 14 oktober 2025

På trafikutskottets vägnar

Ulrika Heie

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Ulrika Heie (C), Thomas Morell (SD), Aylin Nouri (S), Maria Stockhaus (M), Mattias Ottosson (S), Patrik Jönsson (SD), Åsa Karlsson (S), Sten Bergheden (M), Kadir Kasirga (S), Helena Gellerman (L), Carina Ödebrink (S), Ann-Sofie Lifvenhage (M), Malin Östh (V), Oskar Svärd (M), Johanna Rantsi (M) och Dan Hovskär (KD).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I propositionen behandlar utskottet regeringens proposition 2024/25:178 Förenklad in- och uthyrning av skepp. Inga motioner har väckts med anledning av propositionen.

En förteckning över de behandlade förslagen finns i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2.

I propositionen finns en redogörelse för ärendets beredning fram till propositionen.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslår regeringen lagändringar för förenklad in- och uthyrning av skepp i syfte att underlätta för svenska rederier att anpassa verksamheten efter rådande marknadsförutsättningar, organisera sin verksamhet samt finna finansiering till nya skepp.

Lagändringarna innebär att regelverket för inhyrning av utländska och uthyrning av svenska skepp, s.k. skeppslega, på engelska bareboat charter, utökas och ändras. Förslaget innebär bl.a. reglering av frågor om under vilka närmare förutsättningar in- och uthyrning ska kunna ske och om hur inhyrning av utländska skepp ska hanteras i det svenska fartygsregistret. Enligt förslaget ska det svenska fartygsregistret kompletteras med ett skeppslegoregister.

Regeringen föreslår att lagändringarna träder i kraft den 1 februari 2026.

Utskottets överväganden

Regeringens lagförslag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till ändringar i bl.a. sjölagen. Utskottet välkomnar regeringens förslag till lagändringar och delar regeringens bedömning att dessa kommer att underlätta för svenska rederier.

Bakgrund

Regeringens proposition utgår från lagändringar som en utredning föreslog 2015 i fråga om regelförenklingar för sjöfarten. Lagändringarna i propositionen har utarbetats på grundval av en särskild del av promemorians förslag, närmare bestämt förslagen om skeppslega.

Frågan har aktualiserats i och med ökad geopolitisk oro i Europa och världen, vilket har fått regeringen att vidta olika åtgärder för att öka antalet svenskflaggade fartyg.

De föreslagna lagändringarna för förenklad in- och uthyrning av skepp syftar till att bl.a. underlätta för svenska rederier att anpassa verksamheten efter rådande marknadsförutsättningar, organisera sin verksamhet på ett rationellt sätt, delta i samriskprojekt med utländska rederier samt finna finansiering till nya skepp.

Propositionen

Reformbehovet

I propositionen föreslår regeringen ändringar i bl.a. sjölagen (1994:1009) i fråga om in- och uthyrning av obemannade skepp för att underlätta för svenska rederier att bl.a. organisera sin verksamhet och fatta affärsmässiga beslut vid svängningar på fraktmarknaden. Den gällande regleringen anses inte tillgodose den moderna rederidriftens behov av flexibilitet och goda finansieringsmöjligheter. Vidare bedöms nuvarande bestämmelser exempelvis försvåra för svenska banker att delta i finansieringen av skepp. De föreslagna lagändringarna syftar till att bättre anpassa bestämmelserna till marknads behov.

En skeppslegodel införs i fartygsregistret

Regeringen föreslår att den myndighet som regeringen bestämmer, i detta fall Transportstyrelsen, ska få besluta om att medge att ett utländskt skepp som i huvudsak upplåtits obemannat med nyttjanderätt tillfälligt ska anses vara

svenskt och vara berättigat att föra svensk flagg. För att det ska vara möjligt anser regeringen att det är nödvändigt att det svenska fartygsregistret utökas med en skeppslegodel.

Skeppslega innebär att ett skepp hyrs ut i huvudsak obemannat och att inhyraren tar över ansvaret för driften av skeppet. Vid skeppslega mellan ägare och nyttjanderättshavare (redare) i olika länder kan skeppet vara registrerat i två länder samtidigt: i ägarens hemland och tillfälligt i landet det hyrs in till. Det innebär att skeppet skiftar flagg till det land vars skeppslegoregister det finns inskrivet i.

Ägarrelaterade frågor som inskrivning av ägande, inteckningar och pantsättning styrs fortfarande av lagar i ägarlandet, medan frågor om skeppets drift i allmänhet, bemanning, arbetsmiljö, sjösäkerhet och tillsyn styrs av lagar i landet som det hyrs in till.

Inhyrning av utländska skepp

I propositionen föreslår regeringen ändringar i bl.a. sjölagen för att klargöra vilka förutsättningar som ska gälla för att inhyrda, utländska ägda skepp ska kunna registreras i det svenska fartygsregister som Transportstyrelsen ansvarar för samt vad som ska gälla när de väl är under svensk flagg.

Vid skeppslega av ett utländskt ägt skepp till Sverige ska skeppets ägare ansöka om medgivande. För ett sådant medgivande ska det krävas att skeppets drift står under ett avgörande svenskt inflytande och att det andra landets regler för registrering inte hindrar en registrering i det svenska fartygsregistret. Efter ett medgivande införs skeppet i skeppslegoregistret och är i allt väsentligt att betraktas som svenskt med undantag för frågor om bl.a. inteckningar och pantsättning.

Enligt regeringens förslag får ett medgivande förenas med villkor och ges för en period om högst fem år, med möjlighet till förlängning med fem år i taget. Avsikten med tidsbegränsningen är att understryka att registreringen under svensk flagg i grunden är tillfällig. Medgivandet ska återkallas om förutsättningarna eller villkoren för det inte längre är uppfyllda.

Uthyrning av svenska skepp

I propositionen föreslår regeringen vidare ändringar huvudsakligen i sjölagen för att bl.a. minska osäkerheten om vilket land som har tillsynsansvaret när svenska skepp hyrs till utlandet.

Regeringen föreslår att det i enskilda fall ska vara möjligt för den myndighet som regeringen bestämmer, i detta fall Transportstyrelsen, att besluta om att medge att ett svenskt skepp som i huvudsak obemannat upplåtits med nyttjanderätt (skeppslega) till en fysisk eller juridisk person med hemvist utomlands under upplåtelseiden ska anses ha en annan nationalitet. För ett medgivande ska det krävas att skeppets ägare ansöker om det och att den utländska nyttjanderättshavaren övertar det avgörande inflytandet över skeppets drift.

Ett medgivande kan endast ges om det är förenligt med Sveriges internationella åtaganden. Det innebär att ett medgivande inte ska lämnas till skeppslegare i länder som finns på samförståndsavtalet om hamnstatskontroll (Paris MOU) svarta lista eller i länder som är föremål för sanktioner. Även arbetsvillkor ombord ska tas med i bedömningen.

Under upplåtelseiden ska det uthyrda skeppet inte anses som svenskt annat än i fråga om registrering, inskrivning av äganderätt, inteckning och upplåtelse av panträtt. Det innebär att förhållandena ombord till övriga delar kommer att styras av reglering i den nya flaggstaten samt att Transportstyrelsens tillsynsansvar över skeppet upphör.

Enligt regeringens förslag ska ett medgivande gälla under upplåtelseiden, dock högst fem år, med möjlighet till förlängning med fem år i taget. Tidsbegränsningen motiveras av att den ger Transportstyrelsen anledning att minst vart femte år ta ställning till om myndigheten bör återta tillsynen över fartyget. Medgivandet ska återkallas om förutsättningarna eller villkoren för det inte längre är uppfyllda.

Ikraftträdande

Regeringen föreslår att lagändringarna träder i kraft den 1 februari 2026.

Förslagets konsekvenser

Regeringen bedömer att förslagen i första hand kommer att påverka berörda rederier genom att öka den affärsmässiga flexibiliteten och göra det lättare för rederierna att anpassa verksamheten efter rådande marknad. Inrättandet av ett skeppslegoregister bedöms även kunna stärka svenska rederiers konkurrenssituation gentemot de länder som redan har infört ett sådant register.

Regeringen menar att förslagen dessutom tydliggör ansvaret för tillsyn av sjösäkerhets- och arbetsmiljöfrågor, vilket gagnar såväl rederier som Transportstyrelsen.

Konsekvenserna för staten berör i huvudsak Transportstyrelsen. Bland annat kommer det praktiska införandet av ett svenskt skeppslegoregister att medföra vissa kostnader. Samtidigt bedöms staten kunna förfoga över fler fartyg i kris- och krigssituationer när ett skeppslegoregister finns på plats.

Inhyrda fartyg kommer att omfattas av sjöfartsstöd, vilket påverkar statsbudgeten. Nettoeffekten förväntas bli positiv, eftersom även intäkterna till staten bedöms öka genom arbetsgivaravgifter och skatt på sjöinkomst.

Utskottets ställningstagande

Utskottet välkomnar regeringens förslag till ändringar i bl.a. sjölagen. Utskottet ser fram emot lagändringarna för förenklad in- och uthyrning av skepp och delar regeringens bedömning att ändringarna kommer att underlätta för svenska rederier att bl.a. organisera sin verksamhet på ett rationellt sätt, fatta affärsmässiga beslut vid svängningar på fraktmarknader, delta i

samriskprojekt med utländska rederier samt finna finansiering till nya skepp. Utskottet ser också positivt på att lagändringarna bl.a. kommer att förtydliga tillsynsansvaret under upplåtelseiden vid uthyrning av obemannade svenska skepp till utlandet. Utskottet anser därmed att riksdagen bör anta regeringens lagförslag.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2024/25:178 Förenklad in- och uthyrning av skepp:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i sjömanslagen (1973:282).
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1979:377) om registrering av båtar.
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i mönstringslagen (1983:929).
4. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i sjölagen (1994:1009).

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i sjömanslagen
(1973:282)

Härigenom föreskrivs i fråga om sjömanslagen (1973:282)¹

dels att 59 och 71 §§ ska upphöra att gälla,

dels att 1 och 73 §§ ska ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*1 §²

Denna lag gäller arbetstagare, som är anställd för fartygsarbete på svenskt fartyg och som under den tid *han* tjänstgör ombord har befattning på fartyget.

I fråga om arbetstagare, som utför fartygsarbete på svenskt fartyg men *ej* har befattning ombord, *äger* 24, 26, 27, 36 §§, 37 § första och andra styckena, 41 §, 42 § första och andra styckena, 44, 45 §§, 47 § första stycket, 48, 51, 53–55, 59, 60, 65, 67–70 §§, 72 § andra stycket och 74–76 §§ *motsvarande tillämpning*.

I andra stycket angivna bestämmelser gäller även den som tas med ombord på svenskt fartyg enligt 22 kap. 2 § sjölagen (1994:1009).

Denna lag gäller arbetstagare, som är anställd för fartygsarbete på svenskt fartyg och som under den tid *arbetstagaren* tjänstgör ombord har befattning på fartyget.

Bestämmelserna i 24, 26, 27 och 36 §§, 37 § första och andra styckena, 41 §, 42 § första och andra styckena, 44 och 45 §§, 47 § första stycket, 48, 51, 53–55, 60, 65 och 67–70 §§, 72 § andra stycket och 74–76 §§ ska också tillämpas i fråga om

1. arbetstagare som utför fartygsarbete på svenskt fartyg men inte har befattning ombord, och

2. den som tas med ombord på ett svenskt fartyg enligt 22 kap. 2 § sjölagen (1994:1009).

¹ Senaste lydelse av

59 § 2010:1555

71 § 1989:992.

² Senaste lydelse 1994:1019.

73 §

Vid tillämpning av 62, 63, 66–69, 71 eller 72 § jämföras med befälhavare den som trätt i befälhavarens ställe.

Vid tillämpning av 62, 63, 66–69 och 72 §§ jämföras med befälhavare den som trätt i befälhavarens ställe.

Denna lag träder i kraft den 1 februari 2026.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (1979:377) om registrering av båtar

Härigenom föreskrivs att 2, 4 och 5 §§ lagen (1979:377) om registrering av båtar¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

Som ägare av båt anses även den som innehar båt på grund av förvärv med förbehåll om återtaganderätt.

Som ägare av *en* båt anses även den som

1. innehar *en* båt på grund av förvärv med förbehåll om återtaganderätt, *eller*

2. är bosatt i *eller* har sitt säte i Sverige och använder *en* båt som vanligen finns i Sverige.

Bestämmelserna om förvärv av båt gäller också förvärv av andel i båt.

Bestämmelserna om förvärv av *en* båt gäller också förvärv av andel i *en* båt.

4 §²

I fartygsregistrets båtdel ska föras in varje båt vars skrov har en största längd av minst 15 meter och som

1. ska anses som svensk enligt 1 kap. 1 § *eller* 1 b § första stycket sjölagen (1994:1009),

1. ska anses som svensk enligt 1 kap. 1 § sjölagen (1994:1009) *eller enligt ett medgivande med stöd av 1 kap. 1 f § samma lag,*

2. vanligen finns i Sverige och vars ägare är bosatt här, *eller*

3. uppfyller de förutsättningar som anges för skepp i 2 kap. 1 § andra stycket 1 sjölagen och vars ägare anmäler båten för registrering.

Utöver detta ska varje båt som uppfyller förutsättningarna i första stycket 1, 2 eller 3, utom i fråga om skrovets största längd, föras in i fartygsregistrets båtdel om båten används yrkesmässigt

1. till befordran av passagerare och är konstruerad för att föra fler än tolv sådana eller vars skrov har en största längd av minst fem meter,

2. till befordran av gods, till bogsering eller bärgning eller till uthyrning till allmänheten och båtens skrov har en största längd av minst fem meter, *eller*

3. i havet till fiske eller annan fångst eller om den används i sådant syfte i andra vattendrag än havet och båtens skrov har en största längd av minst fem meter.

Regeringen får meddela föreskrifter om undantag från kravet på registrering i fartygsregistrets båtdel för båtar som ägs av staten och som används uteslutande för statsändamål.

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 2017:1055.

² Senaste lydelse 2017:1055.

Regeringen får, efter överenskommelse med främmande makt, meddela föreskrifter om registreringsplikt även för annan fiskebåt än som avses i andra stycket 3.

5 §³

En båt som *skall* anses som svensk enligt 1 kap. 1 § *eller 1 b § första stycket* sjölagen (1994:1009) eller som uppfyller de förutsättningar som anges för skepp i 2 kap. 1 § andra stycket 1 sjölagen får även i andra fall än som anges i 4 § föras in i fartygsregistrets båtdel, om *dess* skrov har en största längd av minst fem meter eller om det med hänsyn till båtens typ och användning, dess tilldelning av anropssignal för radiostation eller annars finns särskilda skäl att den registreras.

En båt som *ska* anses som svensk enligt 1 kap. 1 § sjölagen (1994:1009) *eller enligt ett medgivande med stöd av 1 kap. 1 f § samma lag*, eller som uppfyller de förutsättningar som anges för skepp i 2 kap. 1 § andra stycket 1 sjölagen, får även i andra fall än som anges i 4 § föras in i fartygsregistrets båtdel, om *båtens* skrov har en största längd av minst fem meter eller om det med hänsyn till båtens typ och användning, dess tilldelning av anropssignal för radiostation eller annars finns särskilda skäl att den registreras.

Denna lag träder i kraft den 1 februari 2026.

³ Senaste lydelse 2001:379.

3 Förslag till lag om ändring i mönstringslagen (1983:929)

Härigenom föreskrivs i fråga om mönstringslagen (1983:929)¹

dels att 4 och 28 §§ ska upphöra att gälla,

dels att nuvarande 1–3 §§ ska betecknas 3, 4 och 1 §§,

dels att de nya 1, 3 och 4 §§ och rubriken närmast före 1 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas två nya paragrafer, 2 och 4 a §§, och närmast före 3 § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Allmänna bestämmelser

3 §

Begreppet sjöman används i denna lag i samma betydelse som i sjömanslagen (1973:282). Med sjöman jämställs den som har befattning ombord utan att vara arbetstagare.

Med handelsfartyg menas i denna lag fartyg som används till handelssjöfart eller transport av passagerare eller till annat ändamål som hör ihop med handelssjöfarten, såsom bogsering, isbrytning, bärgning och dykning.

Föreslagen lydelse

Ordförklaringar

1 §

Med sjöman avses i denna lag

1. en arbetstagare som är anställd för fartygsarbete och som under den tid som han eller hon tjänstgör ombord har befattning på fartyget, och

2. den som har befattning ombord på ett fartyg utan att vara arbetstagare.

2 §

Med handelsfartyg avses i denna lag fartyg som används till handelssjöfart eller transport av passagerare eller till annat ändamål som hör ihop med handelssjöfarten, såsom bogsering, isbrytning, bärgning och dykning.

¹ Senaste lydelse av

4 § 1989:993

28 § 1989:993.

1 §

Bestämmelserna i denna lag gäller sjömän på svenska handelsfartyg och på utländska handelsfartyg som i huvudsak obemannade förhyrs av svensk redare.

Regeringen får föreskriva att lagen skall tillämpas även i fråga om andra fartyg.

2 §

Lagen gäller inte i fråga om fartyg med mindre bruttodräktighet än 20 och fartyg som ägs eller brukas av svenska staten och som används för annat ändamål än att i allmän trafik transportera gods eller passagerare.

Regeringen får meddela föreskrifter om undantag från lagens tillämpning för

- 1. annan sjöpersonal än däcksoch maskinpersonal och telegrafister, och*
- 2. isnavigatörer*

Regeringen får också meddela föreskrifter om vad som ska gälla för sådan personal som undantas.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får för fartyg med särskild verksamhetsinriktning eller för inhyrda utländska fartyg meddela föreskrifter om eller i enskilda fall besluta om

Lagens tillämpning*3 §*

Denna lag gäller sjömän på svenska handelsfartyg och på utländska handelsfartyg som i huvudsak obemannade förhyrs av svensk redare.

Lagen gäller inte i fråga om fartyg

1. med mindre bruttodräktighet än 20, eller

2. som ägs eller brukas av svenska staten och används för annat ändamål än att transportera gods eller passagerare i allmän trafik.

4 §²

Regeringen får meddela föreskrifter om

- 1. att denna lag ska tillämpas även i fråga om andra fartyg än de som anges i 3 § första stycket,*
- 2. undantag från lagens tillämpning för annan sjöpersonal än däcksoch maskinpersonal och telegrafister och för isnavigatörer, och*
- 3. vad som ska gälla för personal som undantas enligt 2.*

² Senaste lydelse av tidigare 2 § 2018:1087.

ytterligare undantag från lagens tillämpning.

4 a §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter eller i enskilda fall besluta om ytterligare undantag från lagens tillämpning i fråga om fartyg med särskild verksamhetsinriktning.

Denna lag träder i kraft den 1 februari 2026.

4 Förslag till lag om ändring i sjölagen (1994:1009)

Härigenom föreskrivs i fråga om sjölagen (1994:1009)

dels att 1 kap. 1 b, 2, 6 och 8 §§ och 2 kap. 1, 6, 15, 24 och 28–29 a §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas sju nya paragrafer, 1 kap. 1 c–1 i §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 b §¹

Regeringen eller, efter regeringens bestämmande, Transportstyrelsen får efter ansökan i ett enskilt fall besluta att även andra fartyg än de som avses i 1 eller 1 a § ska anses som svenska och vara berättigade att föra svensk flagg. Ett sådant beslut får meddelas bara om fartygets drift står under ett avgörande svenskt inflytande eller om ägaren har fast hemvist i Sverige.

Den myndighet som regeringen bestämmer får i enskilda fall besluta om att medge att ett utländskt skepp som i huvudsak obemannat upplåtits med nyttjanderätt (skeppslega) ska anses som svenskt och vara berättigat att föra svensk flagg under upplåtelseiden, om

1. skeppets ägare ansöker om det,
2. skeppets drift står under ett avgörande svenskt inflytande, och
3. den ordning för registrering av skepp som gäller i det andra landet inte hindrar att skeppet registreras i fartygsregistrets skeppslegodel.

I fråga om skepp som omfattas av ett medgivande enligt första stycket och i fråga om arbete ombord på skeppet, tillämpas svensk rätt med undantag för 2 kap. 2–4, 7, 9–13 och 22 §§, 23 § första stycket 2–10 och andra stycket, 24 § första stycket och 25–28 §§ och 3 kap. 1–35 §§ denna lag.

Regeringen får meddela föreskrifter om nationalitetshandlingar för svenska fartyg. Regeringen får då bestämma vad som ska iakttas med sådana handlingar samt förbjuda att ett registreringspliktigt eller registrerat fartyg hålls i drift utan gällande nationalitetshandling.

¹ Senaste lydelse 2018:1855.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om avgifter för prövning av ansökan enligt första stycket.

1 c §

Den myndighet som regeringen bestämmer får i enskilda fall besluta om att medge att ett svenskt skepp som i huvudsak obemannat upplåtits med nyttjanderätt (skeppslega) till en fysisk eller juridisk person med hemvist utomlands (utländsk nyttjanderättshavare) under upplåtelseiden ska anses ha en annan nationalitet, om

- 1. skeppets ägare ansöker om det,*
- 2. den utländska nyttjanderättshavaren övertar det avgörande inflytandet över skeppets drift, och*
- 3. det kan anses förenligt med Sveriges internationella åtaganden.*

Ett skepp som omfattas av ett medgivande enligt första stycket ska under upplåtelseiden dock anses vara svenskt i fråga om registrering, inskrivning av äganderätt, in-teckning och upplåtelse av pant-rätt enligt 2 kap. och 3 kap. 1–35 §§ denna lag.

1 d §

Ett medgivande enligt 1 b eller 1 c §

- 1. får förenas med villkor,*
- 2. ska vara tidsbegränsat till högst fem år men får förlängas med högst fem år i taget, och*
- 3. ska återkallas om förutsättningarna eller villkoren för medgivandet inte längre är uppfyllda.*

1 e §

Ett medgivande enligt 1 b § upphör att gälla om skeppets ägare begär att skeppet ska avregistreras från fartygsregistrets skeppslegodel.

1 f §

Den myndighet som regeringen bestämmer får i enskilda fall besluta om att medge att ett annat fartyg än som avses i 1, 1 a eller 1 b § ska anses som svenskt och vara berättigat att föra svensk flagg, om fartygets ägare ansöker om det och

- 1. fartygets drift står under ett avgörande svenskt inflytande, eller*
- 2. ägaren har fast hemvist i Sverige.*

1 g §

Regeringen får meddela föreskrifter om nationalitetshandlingar för svenska fartyg. Föreskrifterna får avse vad som ska gälla för sådana handlingar och får innebära förbud mot att ett registreringspliktigt eller registrerat fartyg hålls i drift utan gällande nationalitetshandling.

1 h §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om avgifter för prövning av ansökningar enligt 1 b, 1 c och 1 f §§.

1 i §

Beslut enligt 1 b–1 d och 1 f §§ denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

2 §²

Fartyg, vars skrov har en största längd som överstiger 24 meter, betecknas skepp. Andra fartyg kallas båt.

Den myndighet som regeringen bestämmer (registermyndigheten) ska med hjälp av automatiserad behandling föra ett register, benämnt fartygsregistret, där informationen ska vara uppdelad i

1. en skeppsdel som innehåller uppgifter om svenska skepp,
2. en båtdel som innehåller uppgifter om båtar som registrerats enligt lagen (1979:377) om registrering av båtar,

² Senaste lydelse 2017:1056.

3. en skeppsbyggnadsdel som innehåller uppgifter om skepp under byggnad i Sverige.

3. en skeppsbyggnadsdel som innehåller uppgifter om skepp under byggnad i Sverige, *och*

4. *en skeppslegodel som innehåller uppgifter om skepp som ska anses vara svenska enligt medgivanden med stöd av 1 b §.*

6 §³

Ett skepp som förs in i fartygsregistrets *skeppsdel* ska ha ett namn. Namnet bestäms av ägaren. Ett namn som är ägnat att väcka anstöt får dock inte registreras.

Ett skepp som förs in i fartygsregistrets *skepps- eller skeppslegodel* ska ha ett namn. Namnet bestäms av ägaren. Ett namn som är ägnat att väcka anstöt får dock inte registreras.

Registermyndigheten får besluta att förelägga ägaren att inom en viss tid bestämma ett namn. Ett beslut om föreläggande får förenas med vite.

8 §⁴

Ett fartyg som förs in i fartygsregistrets *skepps- eller båt*del skall ha en igenkänningssignal. För skepp utgörs denna av signalbokstäver samt för båtar av signalbokstäver och siffror. Beteckningen för ett fartygs identifiering *skall* såvitt möjligt stämma överens med igenkänningssignalen.

Ett fartyg som förs in i fartygsregistrets *skepps-, båt- eller skeppslegodel* ska ha en igenkänningssignal. För skepp utgörs denna av signalbokstäver samt för båtar av signalbokstäver och siffror. Beteckningen för ett fartygs identifiering *ska* såvitt möjligt stämma överens med igenkänningssignalen.

Regeringen meddelar närmare föreskrifter om identifiering och får därvid bestämma om märkning av registrerade fartyg, deras båtar och redskap samt förbjuda att registrerat fartyg hålls i drift utan föreskriven märkning.

2 kap.

1 §⁵

Ett skepp som ska anses som svenskt enligt 1 kap. 1 § eller *1 b § första stycket* ska vara infört i fartygsregistrets *skeppsdel*.

Ett skepp som ska anses som svenskt enligt 1 kap. 1 § eller *enligt ett medgivande med stöd av 1 kap. 1 f §* ska vara infört i fartygsregistrets *skeppsdel*.

Följande andra skepp ska föras in i fartygsregistrets *skeppsdel*, om ägaren begär det:

1. skepp som ingår i en ekonomisk verksamhet som har etablerats i Sverige, om
 - skeppets drift leds och kontrolleras från Sverige, och
 - skeppet till hälften eller mer ägs av fysiska personer som är medborgare i ett land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller av

³ Senaste lydelse 2017:1056.

⁴ Senaste lydelse 2001:384.

⁵ Senaste lydelse 2012:353.

juridiska personer som har bildats enligt lagstiftningen i ett sådant land och som har sitt säte, sitt huvudkontor eller sin huvudsakliga verksamhet inom samarbetsområdet,

2. skepp som inte ingår i en ekonomisk verksamhet, om skeppet

– vanligen finns i Sverige, och

– till hälften eller mer ägs av fysiska personer som vistas i Sverige och som antingen är svenska medborgare eller vistas i Sverige med stöd av reglerna om fri rörlighet för personer inom Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Regeringen kan bestämma att skepp som ägs av staten och som används uteslutande för statsändamål inte ska vara införda i fartygsregistrets skeppsdel.

Ett skepp som är under byggnad i Sverige får föras in i fartygsregistrets skeppsbyggnadsdel. Registrering får ske även innan bygget har påbörjats, förutsatt att det kan identifieras genom byggnadsnummer, ritning eller på annat betryggande sätt.

Ett skepp som ska anses vara svenskt enligt ett medgivande med stöd av 1 kap. 1 b § ska vara infört i fartygsregistrets skeppslegodel.

Ett skepp ska registreras under sin igenkänningssignal. Ett skeppsbygge ska registreras under signalbokstäver. Dessa ska tilldelas det fullbordade skeppet som igenkänningssignal om skeppet förs in i fartygsregistrets skeppsdel. En tilldelad registerbeteckning får inte ändras.

6 §⁶

Ett registrerat skepp *skall* avregistreras om det

1. förolyckats, huggits upp eller annars förstörts,

2. försvunnit eller övergetts till sjöss och sedan inte hörts av under tre månader,

3. inte längre är registreringspliktigt,

4. registrerats enligt 1 § andra stycket 1 eller 2 och förutsättningarna som anges där inte längre är uppfyllda eller ägaren begär avregistrering, eller

5. på grund av ombyggnad eller annan sådan ändring upphört att vara skepp eller, utan att ändring inträtt, inte anses utgöra skepp.

Ett registrerat skeppsbygge *skall* avregistreras om det som skepp förs över till fartygsregistrets skeppsdel eller ägaren anmäler bygget för avregistrering. Dessutom har första stycket 5 motsvarande tillämpning i fråga om skeppsbyggen.

I fall som avses i första stycket 1, 2 eller 5 eller andra stycket andra meningen *skall* ägaren inom en må-

Ett registrerat skepp *ska* avregistreras om det

4. registrerats enligt 1 § andra stycket 1 eller 2 *eller femte stycket* och förutsättningarna som anges där inte längre är uppfyllda eller ägaren begär avregistrering, eller

Ett registrerat skeppsbygge *ska* avregistreras om det som skepp förs över till fartygsregistrets skeppsdel eller ägaren anmäler bygget för avregistrering. Dessutom har första stycket 5 motsvarande tillämpning i fråga om skeppsbyggen.

I fall som avses i första stycket 1, 2 eller 5 eller andra stycket andra meningen *ska* ägaren inom en må-

⁶ Senaste lydelse 2001:384.

nad anmäla egendomen för avregistrering hos registermyndigheten. Detsamma gäller när ett skepp upphört att vara registreringspliktigt, om inte skeppet trots detta kan vara registrerat i Sverige. Om ett skepp till följd av överlåtelse inte kan vara registrerat i Sverige, *svarar* den tidigare ägaren *jämte* förvärvaren för att anmälan görs.

nad anmäla egendomen för avregistrering hos registermyndigheten. Detsamma gäller när ett skepp upphört att vara registreringspliktigt, om inte skeppet trots detta kan vara registrerat i Sverige. Om ett skepp till följd av överlåtelse inte kan vara registrerat i Sverige, *ansvarar både* den tidigare ägaren och förvärvaren för att *en* anmälan görs.

15 §⁷

Registerärenden är ärenden om

1. registrering eller avregistrering av skepp eller skeppsbygge,
2. inskrivning av förvärv av skepp eller skeppsbygge,
3. in-teckning i skepp eller skeppsbygge, och
4. annan införing i fartygsregistrets *skepps- eller skeppsbyggnadsdel* som görs på grund av föreskrift i en lag eller annan författning.
4. annan införing i fartygsregistrets *skepps-, skeppsbyggnads- eller skeppslegodel* som görs på grund av föreskrift i en lag eller annan författning.

Registerärenden tas upp på inskrivningsdag. Sådan hålls till klockan tolv varje måndag, tisdag, onsdag, torsdag och fredag, som inte är helgdag. Som helgdag anses även midsommarafton, julafton och nyårsafton. En anmälan eller ansökan som kommer in efter klockan tolv anses gjord följande inskrivningsdag.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldighet för ägare av skepp samt tillverkare och ägare av registrerade skeppsbyggen att till registermyndigheten anmäla förhållanden som myndigheten behöver känna till för en ändamålsenlig registerföring.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela ytterligare föreskrifter om registrerings- och inskrivningsförfarandet.

24 §⁸

En ansökan enligt 4 § att inskrivning av villkorlig äganderätt ska avföras ur registret ska avslås om bestämmelsen i 20 § första stycket inte har iakttagits eller om det inte visas att förvärvaren förlorat sin rätt.

En anmälan av ett skepp eller skeppsbygge för avregistrering ska avslås om bestämmelsen i 20 § första stycket inte har iakttagits eller om grund för åtgärden inte finns enligt 6 §. Vid avregistrering med anledning av förvärv ska bestämmelserna i 23 § första stycket 4–10 och andra stycket tillämpas.

En ansökan om att skeppsnamn ska skrivas in i eller avföras ur fartygsregistrets skeppsdel ska avslås,

⁷ Senaste lydelse 2017:1056.

⁸ Senaste lydelse 2017:1056. Ändringen innebär att tredje stycket tas bort.

om bestämmelsen i 20 § första stycket inte har iakttagits.

28 §⁹

I fartygsregistrets skepps- eller I fartygsregistrets skepps- eller
skeppsbyggnadsdel *skall* antecknas skeppsbyggnadsdel *ska* antecknas
när när

1. talan har väckts om hävning eller återgång av förvärv av ett registrerat skepp eller skeppsbygge eller om bättre rätt till sådan egendom eller om en annan fråga som angår inskrivning,

2. mål som avses i 1 har avgjorts genom dom eller slutligt beslut som vunnit laga kraft,

3. ägare av ett registrerat skepp eller skeppsbygge har försatts i konkurs,

4. ett registrerat skepp eller skeppsbygge eller inskriven rätt till sådan egendom har blivit föremål för kvarstad, betalningssäkring eller utmätning, eller när en konkursförvaltare har begärt att ett registrerat skepp eller skeppsbygge *skall* säljas exekutivt, eller när ägaren enligt 1 kap. 10 § andra stycket har begärt att ett registrerat skepp *skall* säljas exekutivt eller egendomen har sålts exekutivt,

5. beslut som avses i 3 eller 4 om konkurs, kvarstad, betalningssäkring eller utmätning har upphävts eller återgått eller när fråga om exekutiv försäljning av ett registrerat skepp eller skeppsbygge eller inskriven rätt till sådan egendom har förfallit av annan anledning,

6. ett skepp eller skeppsbygge enligt 6 § *skall* avregistreras men det finns hinder mot avregistreringen enligt 7 §, *eller*

7. beslut har meddelats enligt 25 § att ett skepp eller skeppsbygge *skall* avföras ur registret den dag då registrering äger rum utomlands.

Är det i en annan författning föreskrivet att ett visst förhållande *skall* antecknas i fartygsregistrets skepps- eller skeppsbyggnadsdel, *skall* detta gälla.

4. ett registrerat skepp eller skeppsbygge eller inskriven rätt till sådan egendom har blivit föremål för kvarstad, betalningssäkring eller utmätning, eller när en konkursförvaltare har begärt att ett registrerat skepp eller skeppsbygge *ska* säljas exekutivt, eller när ägaren enligt 1 kap. 10 § andra stycket har begärt att ett registrerat skepp *ska* säljas exekutivt eller egendomen har sålts exekutivt,

6. ett skepp eller skeppsbygge enligt 6 § *ska* avregistreras men det finns hinder mot avregistreringen enligt 7 §,

7. beslut har meddelats enligt 25 § att ett skepp eller skeppsbygge *ska* avföras ur registret den dag då registrering äger rum utomlands, *eller*

8. *beslut om medgivande att skepp ska anses ha en annan nationalitet har meddelats med stöd av 1 kap. 1 c § och för vilken tid medgivandet gäller.*

Om det i en annan författning är föreskrivet att ett visst förhållande *ska* antecknas i fartygsregistrets skepps- eller skeppsbyggnadsdel, *ska* detta gälla.

⁹ Senaste lydelse 2001:384.

En anteckning i fartygsregistrets skeppsbyggnadsdel *skall* föras över till fartygsregistrets skeppsdel, om bygget förs över dit som skepp. En registeranteckning *skall* avföras, om den uppenbarligen inte längre är av betydelse.

En anteckning i fartygsregistrets skeppsbyggnadsdel *ska* föras över till fartygsregistrets skeppsdel, om bygget förs över dit som skepp. En registeranteckning *ska* avföras, om den uppenbarligen inte längre är av betydelse.

29 §¹⁰

Om registermyndigheten finner att en införing i fartygsregistrets *skepps- eller skeppsbyggnadsdel* innehåller en uppenbar oriktighet till följd av myndighetens eller någon annans skrivfel eller liknande förbiseende, eller till följd av något tekniskt fel, ska införingen rättas. I fråga om personuppgifter gäller detta i stället för rätten till rättelse enligt artikel 16 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning).

Om rättelsen kan bli till skada för ägare eller för innehavare av pantbrev på grund av in-teckning, ska det inbördes företrädet mellan berörda förvärv bestämmas efter vad som är skäligt. Innan rättelse *sker* ska registermyndigheten ge den som berörs av åtgärden, om *han eller hon* är känd, tillfälle att yttra sig. Även den myndighet som avses i 22 kap. 6 § ska ges tillfälle att yttra sig. Något yttrande behöver dock inte inhämtas om det är uppenbart obehövligt.

Ett beslut om rättelse ska meddelas genom införing i fartygsregistrets skepps- eller skeppsbyggnadsdel. Skälen för beslutet ska antecknas i dagboken eller i akten. I stället för bevis eller handling som har utfärdats i enlighet med den tidigare

Om registermyndigheten finner att en införing i fartygsregistrets skepps-, skeppsbyggnads- eller skeppslegodel innehåller en uppenbar oriktighet till följd av myndighetens eller någon annans skrivfel eller liknande förbiseende, eller till följd av något tekniskt fel, ska införingen rättas. I fråga om personuppgifter gäller detta i stället för rätten till rättelse enligt artikel 16 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning).

Om rättelsen kan bli till skada för ägare eller för innehavare av pantbrev på grund av in-teckning, ska det inbördes företrädet mellan berörda förvärv bestämmas efter vad som är skäligt. Innan *det görs en* rättelse ska registermyndigheten ge den som berörs av åtgärden, om *denne* är känd, tillfälle att yttra sig. Även den myndighet som avses i 22 kap. 6 § ska ges tillfälle att yttra sig. Något yttrande behöver dock inte inhämtas om det är uppenbart obehövligt.

Ett beslut om rättelse ska meddelas genom införing i fartygsregistrets skepps-, skeppsbyggnads- eller skeppslegodel. Skälen för beslutet ska antecknas i dagboken eller i akten. I stället för bevis eller handling som har utfärdats i enlighet med

¹⁰ Senaste lydelse 2018:280.

införingen ska en ny sådan handling utfärdas. Den tidigare handlingen ska krävas tillbaka, göras obrukbar och behållas av registermyndigheten. Den som har handlingen är skyldig att lämna in den för detta ändamål. Ett föreläggande att fullgöra en sådan skyldighet får förenas med vite.

Ett beslut om rättelse får överklagas även av den myndighet som avses i 22 kap. 6 §.

den tidigare införingen ska en ny sådan handling utfärdas. Den tidigare handlingen ska krävas tillbaka, göras obrukbar och behållas av registermyndigheten. Den som har handlingen är skyldig att lämna in den för detta ändamål. Ett föreläggande att fullgöra en sådan skyldighet får förenas med vite.

29 a §¹¹

Rätten till begränsning av behandling av personuppgifter enligt artikel 18 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 gäller inte i fråga om personuppgifter i fartygsregistrets skepps- eller skeppsbyggnadsdel.

Rätten till begränsning av behandling av personuppgifter enligt artikel 18 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 gäller inte i fråga om personuppgifter i fartygsregistrets skepps-, skeppsbyggnads- eller skeppslegodel.

Denna lag träder i kraft den 1 februari 2026.

¹¹ Senaste lydelse 2018:280.